

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

1:a årg.

Den 5 November 1899

N:r 6

INNEHÅLL: *Den afgångne krigsministern frih. A. E. Rappe (med 1 porträtt). Det senaste statsrådsskiftet (med 2 porträtt). Landshöfdingebytet i Gessleborgs län (med 2 porträtt). Egna hem (med 3 illustrationer). Triumfbågen för amiral Dewey (med 1 illustration). En riktig skatt (med 3 illustrationer). Goodtemplarordens svenska 20-årsjubileum (med 3 porträtt). Betänkanjen (med 3 illustrationer). Hur man bygger på Parisutställningen (med 2 illustrationer). C. W. Blomstrands minne (med medaljongporträtt). Ett ställigt nationshus (med 2 illustrationer). Följetong (Guldörstens offer, med 1 illustration, forts.) Veckans porträttegalleri (med 11 porträtt). Till våra läsare.*

D. F. BONNIERS BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1899.

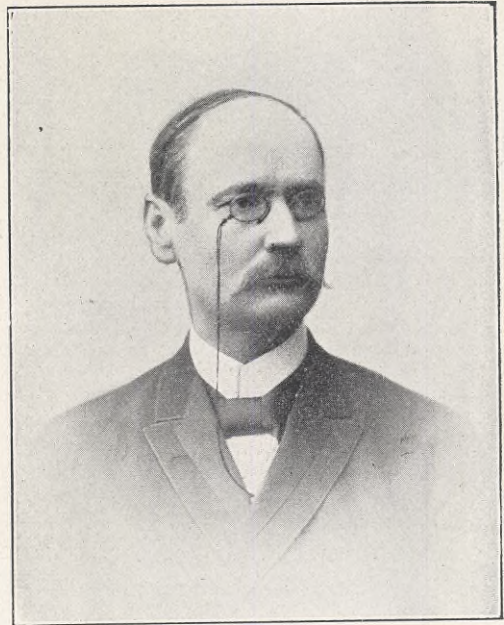

Foto. Anna Edman, Sthlm.

Den afgångne krigsministern frih. A. E. RAPPE.

Afgångna konsultativa statsrådet
frih. L. ÅKERHJELM.

Nyutnämnda konsultativa statsrådet
D. G. RESTADIUS.

Gefleborgs läns nye landshöfding
A. T. ODELBERG.

Gefleborgs läns afgångne landshöfding
C. A. T. BJÖRKMANN.

För H. 8 D.

Arbejdernes Byggeforenings hus i Köpenhamn.

EGNA HEM.

Den af k. m:t tillsatta »Egna hems-komiténs» ledamöter återkommo den 14 oktober från den resa till södra Sverige och Danmark, hvilken de företagit i afsikt att studera egna hems-systemet. Resultatet af färden betraktas som mycket godt. Man gjorde många intressanta iakttagelser, hvilka skola blifva af stort gagn för lösandet af den viktiga frågan.

Särskildt lärerika fann komitén förhållandena i Danmark, där man studerade systemets utveckling såväl i Köpenhamn och omnäjd som vid Roskilde.

Denna sociala fråga är af så stort intresse för olika samhällsklasser, att HVAR 8 DAG låtit i Köpenhamn taga en afbildning af Egna Hem därstädes samt vyer af sådana från Norrköping.

Den första fotografien visar ett parti af »Arbejdernes Byggeforenings» hus i Köpenhamn. »Arbejdernes Byggeforening» har till ändamål att uppföra hus för en å två familjer. Hvarje medlem erlägger 2 kr. i inträde och förbinder sig till att betala 35 öre i veckan i tio år. Hvar och en, som inbetalat 20 kr. och ett halft år tillhört föreningen, får deltaga

Foto. Grand, Norrk.

Egnahemskolonien utanför Norrköping.

För H. 8 D.

Foto. Grand, Norrk.

Egnahems-villa utanför Norrköping.

För H. 8 D.

i en lottdragning om nybyggda hus, hvilka kunna blifva den lottdragandes egendom genom månatliga afbetalningar. Föreningen har omkr.

13 tusen medlemmar. Deras till dato inbetalda 35-öringar utgöra ett kapital af vid pass 5 millioner kr. I en stadsdel ligga omkring 500 sådana hus, bildande en hel stad för sig med långa, breda gator.

Ute på Amager ha femtio gifta arbetare bildat en byggnadsförening och låtit uppföra egna hem. Staten har på särskildt gynsamma villkor gifvit föreningen rätt till lån af 60 % af det värde, till hvilket husen med tomter äro taxerade — dock ej öfver 380,000 kronor. Inalles finnas där 22 hus med källare och tre tre-rumslägenheter samt 28 hus med tvårumslägenheter. De större husen kosta 12,000 kronor, de mindre komma på 10,000 kr. st.

I Sverige har, utom i Östergötland, egna hemssystemet blifvit genomfördt bland annat i Lomma och Huskvarna.

TRIUMFBÅGEN FÖR AMIRAL DEWEY.

Den hyllning, som kom amiral Dewey till del vid hans af oss förut omtalade hemkomst till Amerika efter bedrifterna vid Filipinerna, har varit föremål för högst målande skildringar. I själfva verket öfverträffade verkligheten, om möjligt, beskrifningarna. Det mottagande som czar Nikolai fick i Paris var ingenting att tala om i jämförelse med den vilda entusiasm som bemäktigade sig Newyorksborna de två dagar, under hvilka Deweyfesterna egde rum. På 6 veckor hade man af trä och gips rest en storlagen triumfbåge, vid hvars uppförande de främsta bildhuggare i Newyork hade samarbetat. Ehuru dessa konstnärer gjorde allt gratis, kostade konstverket ej långt ifrån 140,000 kronor.

Värkan af detsamma var

så ypperlig, att det nu är tal om att låta utföra triumfbågen i marmor — ett arbete som näppe- ligen kan göras under 5 à 6 millioner kronor.

Triumfbågen i Newyork för amiral Dewey.

»EN RIKTIG SKATT».

Öfvers. för *Hvar 8 Dag*.

Jag tog Barbara i famnen och kysste henne.

den mest azurblå himmel. Barbara själf, den rara flickan, var en ömklig kokerska och det förnekade hon inte. Men jag hade ej håller ämnat henne till köksa, när jag tog henne till min hustru.

Vi hade det mycket leedsamt i matväg, tills Mrs Usher kom till oss.

Aldrig glömmar jag den första middagen hon lagade till. Jag hade kommit hem alldeles uttrötad efter en mycket arbetsam dag i staden och jag fann Barbara sötare än någonsin i en ny dräkt. Öfver hela hennes ansikte hvilade ett leende, som jag ej sett maken till sedan bråket med tjänstfolket börjat fördystra hennes unga lif. Jag vill ej försöka beskrifva middagen — det var en enda rad af glada öfverraskningar. När den var slut, tog jag Barbara i famnen och kysste henne.

»Bab», sade jag, »om den här epikureiska banketten lagats till i vårt kök, så är vårt samliga trygghet!»

»Ja, det har den», svarade hon. »Men, Robert, du skulle se henne».

»Kära barn», sade jag, »jag förlåter henne alla fel, innan jag får veta dem».

»Åh, hvad det beträffar, tycks hon vara ett mycket respektabelt fruntimmer, alldeles förskräckligt respektabelt. Det är hennes utseende som är så ovanligt. Jag fick inte fatt i henne på något kommissionskontor. Hon kom själf och sökte och hade så vackra betyg från sin förra plats, att jag inte kunde låta bli att göra ett försök med henne».

»Hvar hade hon sin senaste plats?» frågade jag.

»Hon var kokerska och hushållerska hos en gammal dam i Shropshire och slutade därför att frun skulle flytta till släktingar. Hon är lika lång som du, Robert, och jag tror hon väger mycket mer. Jag vet verkligen inte hvad jag skall kalla henne. Hon heter Betsy Usher, men Betsy låter så familjärt och jag är rädd att jag måste säga Mrs Usher».

»Nåja, för all del, låt oss säga Mrs Usher. En kvinna som kan laga sådan mat är värd all högakning».

Jag blef sannerligen förvånad, när jag fick se den nya ackquisitionen. Hon var stor och lång med en rikedom af gråa lockar, som hängde ned öfver öronen, och klädd i en gammalmodig mössa. Hen-

nes mörkröda klädning föll i rika veck kring hennes majestätiska figur. Hon uttryckte sig mycket vårdadt och hennes djupa röst var långt ifrån obehaglig.

»Ändtligen kunna vi då göra någonting», sade min hustru en dag, när vi diskuterade Mrs Ushers förtjänster — och jag visste hvad som skulle komma.

»Hvad då?»

»Bjuda Beavours på middag. Ja, jag vet att du inte tycker om dem, men jag förstår ej hvarför. Det är mycket fina människor».

»Ja då, mycket! Jag är en sådan gammal syndare, att jag ej tycker om dem just för det. De äro så typiskt utsökt fina».

Jag hade aldrig kunnat tåla Beavours. Han var en förmögen person, som öfverväldigade folk med sitt högtrafvande uppträdande men kvarlämnade intrycket af att han inte var stort bättre än en narr. Hans hustru uppväggde honom emellertid, ty en mera slipad och beräknande kvinna hade aldrig lockat foglarna ner ur träden — eller betitlade personer till sin salong.

Naturligtvis blef det som Bab ville. Beavours blefvo bjudna — endast Beavours. Vi ville inte förstöra effekten genom att invitera en massa folk, som inte skulle känt skillnaden mellan en god middag och en dålig.

»Låt nu mig styra», sade Bab. »Om du finge hållas, komme aldrig annat än ungar i huset och då skulle du snart bli förstörd. Mrs Usher och jag skola förvåna herrskapet Beavours med denna middag».

Hennes entusiasmen smittade mig.

»Gif Mrs Usher fria händer», sade jag, »och strunt i hvad det kostar. Låt oss få det så att Beavour säger: 'Äta middag hos Gray's och sedan dö!'»

Barbara skrattade — hon förstod inte bättre.

Nåväl, middagen blef mycket lyckad. Aldrig hade jag satt mig ned vid ett elegantare bord, och om jag varit gäst hade jag inte kunnat ha angenämare. Beavour var förvånad och strålade af belåtenhet. Mrs Beavour var också förvånad, men såg inte så belåten ut. Hon funderade tydligen på hur hon skulle kunna stjåla Mrs Usher från oss.

Allting gick galant. Barbara var i sjunde himlen af förtjusning och jag var i den sinnesstämning, att jag kunnat ge Mrs Usher en finare present. Fast jag har en liten ovanligt vacker hustru, var detta första gången som jag trodde mig ordentligt ha väckt afund i min nästas bröst.

När jag med lätta steg gick upp för att lägga mig, trodde jag mig känna lukten af något brändt. Jag gick ned igen och undersökte rummen. Intet misstänkt kunde upptäckas. Jag gick åter upp, men lukten kändes ännu starkare. Jag talade om det för Bab. Hon trippade på få till Mrs Ushers sofrum och stod stilla ett ögonblick.

»Ingen fara!» sade hon skrattande. »Susan säger att Mrs Usher brukar röka en sorts cigarretter innan hon går till sängs. Hon kan inte sofva annars».

»Cigarretter?», frågade jag. Nu kände jag igen lukten — riktigt grof, kraftig tobak. Jag lät

„Jag och mr Briggs ä kusiner!“

Barbara förstå att det inte var några cigaretter hon rökte, utan en ordentlig pipa. Detta fann hon ju rysligt, men jag har inte något emot att damer röka om det smakar dem — åtminstone äldre damer. Men den goda mrs Usher hade i alla fall inte bort släppa ut tobaksrök i våningen.

Nästa öfverraskning som mrs Usher beredde oss var när Briggs, den blomstrande och ståtliga polismannen i vårt kvarter, föll offer för hennes behag. Briggs — den tröge, långsamme och kalle — öfverväldigades af lukten från vårt kök och lades med sidenbojor och kall kyckling för den härliga mrs Ushers fötter.

Jag upptäckte själf denna idyll, när jag en afton skulle försöka få ut min foxterriervalp köksvägen, för att inte göra mig löjlig i mina grannars åsyn. Jag fann den goda enkan i en länstol vid elden, som vanligt pryddigt klädd och sysselsatt med stickning. Midt emot henne satt den bastante Briggs med en tallrik i knät. Båda stego upp när jag kom in, Briggs något generad men mrs Usher fullkomligt lugn och värdig.

»Goddag, Briggs», sade jag vänligt, »jag visste inte att ni brukade hälsa på här».

Innan Briggs han säga något svarade mrs Usher:

»För att undvika något missförstånd beträffande personer, som besöka mig här i köket, får jag upplysa herrn om att jag och mr Briggs ä kusiner».

Jag låtsade inte om någonting och Briggs var vänlig nog att hjälpa mig ut med hunden. Men Barbara tyckte ej om höra Briggs vara hemma-stadd i vårt kök. »Det passar sig inte», sade hon.

»Passar sig inte!» svarade jag. »Allting passar vid mrs Ushers ålder. Dessutom är Briggs en högst respektabel enkling. Låt oss inte kväfva ett romantiskt äfventyr i dess knoppning genom att vara för pjåkiga. För öfrigt är han hennes kusin».

»Prat», sade Bab, »kusiner äro de allihop!»

En återgång till den kalla fårsteken måste till hvarje pris undvikas, och jag beslöt i alla fall att

tolerera Briggs i köket. Om en eller annan Briggs gjorde vår värdiga kokerskas lif angenämt, så finge hon behålla sin Briggs.

Barbara blef ytterst upprörd öfver mitt räsone-mang. »Jag kunde aldrig tro att du skulle bli ett sådant matvrak», sade hon harmset.

Emellertid hittade vi aldrig någon annan Briggs än den förste i köket och Bab blef lugn. Nu hade Bab triumferat med sin lysande middag för Beavours och jag beslöt att triumfera med min. Dobbs skulle komma till oss.

Dobbs är en sällsynt sällskapsmänniska, efter-sökt öfverallt. Han har rest mycket, kan konver-sera, berätta historier, spela banjo och — han kan äta. Men för Dobbs är ätandet en skön konst. Man måste beundra hans sätt att njuta af en god middag. Jag gaf mrs Usher en vink om att göra sitt bästa och utan att darra på målet bad jag Dobbs komma hem och äta middag hos oss *en familie*.

Till min förvåning antog han min inbjudning utan omsvep. Jag erinrade mig sedan, att han ganska ofta brukade hälsa på hos Beavours.

Det är santt att jag kostade på mig mera än jag borde för vinet, men jag hade beslutat att imponera på Dobbs. Och jag imponerade på honom.

»Gray, gamle gosse», sade han med tårar i ögonen, när vi sutto vid kaffet och cigarrerna, »jag gratulerar dig. Hur kan du åstadkomma något sådant?»

I få ord talade jag om historien med mrs Usher.

»Hon är en konstnär!» utropade han. »Släpp henne aldrig! Jag har bara känt *en* person, som kunde laga sådan mat som denna och det var kökschefen hos Gaster! Jag åt en gång middag i hans palats i New-York och rätterna voro ej ett dugg mera utsökta än dina. Tyvärr försvann denne mästerkock kort därefter med mr Gasters dyrbara juveler och sedan dess har man ej sett ett spår af honom».

Dobbs sade godnatt med tydlig förhoppning om att få komma igen, och jag gick till sängs belåtnare än någonsin med mrs Usher och mig själf.

Vid toltiden på natten vaknade jag och kunde ej somna igen trots alla försök. Som jag låg med öppna ögon och tittade mot fönstret upptäckte jag att det blåste in i rummet.

»Fönstret är för mycket öppet», tänkte jag, »det är därför jag ej kan sofva».

Jag steg upp så tyst jag kunde för att ej väcka Barbara, och just som jag skulle draga upp rullgardinen hörde jag en lång, tyst hvissling under fönstret. Jag lyssnade och fick höra att fönstret saktat öppnades i rummet bredvid, som var mrs Ushers.

»Ah», tänkte jag, »Är det Briggs?»

Därpå hviskade en hes röst: »Är du där, Sloser?»

Sloser! Också ett smeknamn för en dam!

»Ja», kom svaret från mrs Ushers fönster.

»Och jag är tusan så trött att ligga och vänta längre. Kan du taga emot det nu?»

Mrs Usher?

»Ja, fira ner det nu. Jag är på »Sädesskärfven» och där träffas vi i morgon. Langa ner det nu!»

»Nej tack, pluringarna först. Jag känner dig».

Efter en hel del hviskningar, slogs mrs Ushers fönster ned och jag hörde kraftiga steg från någon

som skyndade ned genom trädgården. När jag vände mig om, fann jag Barbara sittande i sängen.

»Tyst!» sade jag. »Inte ett ljud!»
 »Hvad är det?»
 »Det är mrs Usher! Hon är en karl!»
 »O!»

Jag klädde mig så tyst som möjligt.

»Nu går jag till polisstationen och du läser dörren och öppnar inte förrän jag är tillbaka».

»Ja, ja», hviskade Bab. »Jag är inte rädd».

Jag smickrar mig med, att jag kom ut lika tyst och lika skickligt som någon öfvad inbrotts-tjuf. Jag gick ut bakvägen och var glad att hunden inte fanns på gården. Den stackars valpen hade blifvit förgiftad ett par dagar förut och jag misstänkte då en viss granne. Nu kom jag på andra tankar.

Lyckligtvis var polisstationen helt nära och jag fann där två konstaplar vid en stor brasa. Den ene var Briggs. Utan att hämta andan talade jag om hvad som var på färde.

»Hvem skulle ha trott det!», sade Briggs, när vi sprungo hemåt. »Men jag har i alla fall hållit ett vaksamt öga på det där fruntimret».

Jag sade ingenting om det andra vaksamma ögat som han hållit på skafferiet. . . . Allt var lugnt när vi kommo hem. Barbara öppnade dörren till sängkammaren och kom ut med en gammal revolver i handen — oladdad naturligtvis.

Hon knackade sakta på mrs Ushers dörr. »Är ni vaken?» frågar hon. »Jag känner bestämdt någon brandlukt».

»På ögonblicket, frun», svarade den välkända rösten, och alldeles oväntadt hastigt stod mrs Usher i sin värdiga mössa och sina gråa lockar framför oss. Briggs och hans kamrat voro i en vink öfver henne och en mera förbluffad kvinna har jag väl aldrig sett.

Hon försökte först att göra våldsamt motstånd och hennes lockar föllo af henne, afslöjande ett kortklippt svart hår. Men så fort de fått på henne handklofvarne blef hon lugn.

Hon försökte först göra våldsamt motstånd.

Briggs betraktade henne ett par ögonblick. »Fördöme mig», sade han, »ha vi inte äntligen fångat Yankeepelikanen! Kom nu, och håll er lugn!» Mrs Usher följde med utan ett ord.

De flesta af mr Gasters juveler funnos i mrs Ushers koffert och i hennes fickor. Under någon tid hade jag äran utpekas som den, hvilken haft en af de skickligaste kokerskor och samtidigt hyst en af de mest slipade tjufvar i världen.

Några dagar efter denna upprörande tilldragelse kom Barbara en eftermiddag in och bad mig gissa hvar hon varit. Naturligtvis gissade jag orätt gång på gång.

»Jo», sade hon, »jag kommer från hushållsskolan».

Jag tog Bab i famnen och kysste henne.

GOODTEMPLARORDENS SVENSKA 20-ÅRS-JUBILEUM.

Josef Malins
Världslagens högste chef

O. Eklund
Red. af svenska ordensorganet

W. Styrländer
Ordens chef i Sverige

Foto. Roikjer, Malmö.

Från ett skänst betfält.

För H. S. D.

BETKAMPANJEN.

Det är knappast möjligt att gifva en mera karaktäristisk bild af skänst landtlif vid den här årstiden, än den HVAR 8 DAG här har nöjet bjuda sina läsare.

Betodlingen har i Sydsverige, särskildt i Skåne, fått en betydighet, som gjort den till en af landtbrukets hufvudgrenar. När hälst på året man färdas genom det bördiga Skånes sakta böljande slätter ser man hvilken ingripande roll betodlingen spelar i landtmannens dagliga verksamhet. Om vintern möter man öfver allt långa betforor på väg till stationerna eller direkt till sockerbruken, om våren göras redan tidigt förberedelser för en ny skörd, och om sommaren myllrar det på de väldiga fälten, där betorna stå i mörkgröna rader, af kvinnor och barn, sysselsatta med rensningsarbete.

Det riktiga betlifvet utvecklar sig först på hösten, då den s. k. kampanjen börjar. Det är till stor del på hur denna utfaller det beror, om året blir godt eller icke. Då går folket man ur huse ut till betfälten, och då komma smålandstöserna,

höstens svalor, från sin torftiga bygd och gifva tillkänna, att bettiden på allvar är inne.

Det är i allmänhet intet lätt eller angenämt arbete, som väntar dem på betfälten. Vinden far våldsamt fram öfver slätterna, luften är ofta disig och kall, och ibland öser rägnet ned i strömmar, så att de stackars betupptagerskorna bokstafligen krypa i gyttja. Men arbetet betalas jämförelsevis väl, och då »sockerpullorna» fram på hösten återvända till sin hembygd, medföra de vanligen en ganska vacker sparpänning för den långa vintern. För den glädje, hvarmed de då välkomnas, glömma de gärna att hyn blifvit grof och händerna skrofliga, att rägnet varit kallt och mödan tung.

Under årets kampanj ha de emellertid haft »helgdagsväder» hela tiden, och därför har också arbetet på betfälten gått ovanligt raskt. Äfven för betupptagerskorna är detta i alla afseenden en lycka, då de i allmänhet ha betaldt pr tunnland.

* * *

Till den förestående bilden från betfältet ansluta sig mycket nära de båda andra från ett modernt sockerbruk. Det är här den stora och invecklade förädlingsprocess försiggår, som är nödvändig, innan den begärliga varan kan fransättas i den gnistrande kristallskålen på edert trefliga kaffebord eller gifva sötma åt en sjudande aftondryck eller öfver hufvud taget användas för något af edert välordnade hushålls olika behof.

Liksom betodlingen är äfven sockertillverkningen till största delen förlagd till Skåne, där den som industri är af nära nog dominerande betydelse. Värdet af de skånska sockerfabrikernas årliga tillverkning uppgår till enorma belopp, och den arbetsstyrka, åt hvilken de direkt gifva syssel-

Foto. Roikjer, Malmö.

Arlöfs sockerfabrik.

sättning, belöper sig till flera tusen. Sockerfabrikernas verksamhet har i Sverige blifvit en fråga af stor nationalekonomisk betydelse, och det är att hoppas att denna verksamhet må bedrifvas så, att den länder landet i dess helhet till gagn och fromma.

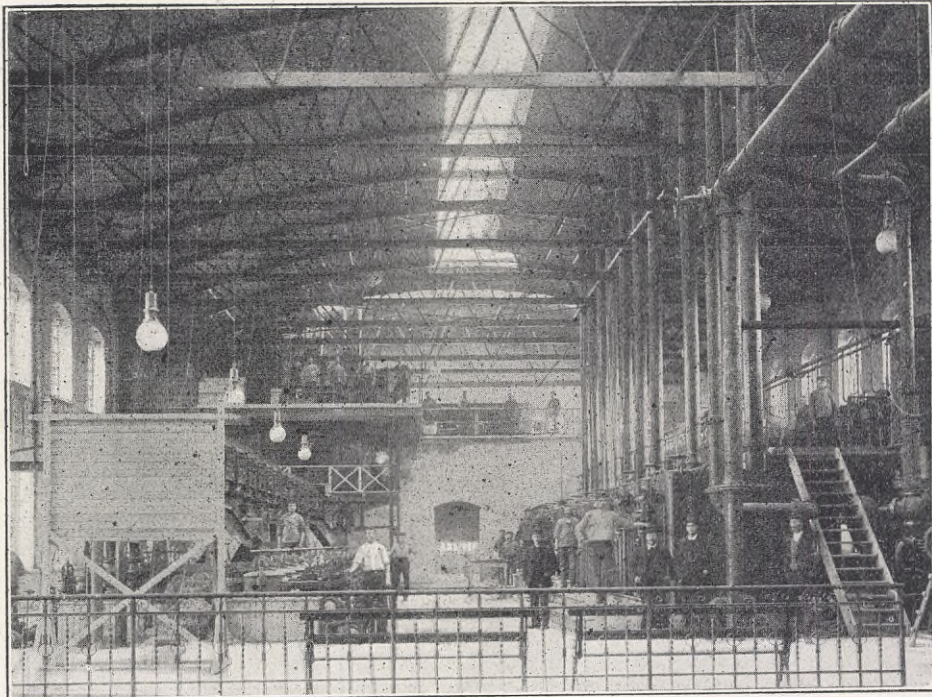
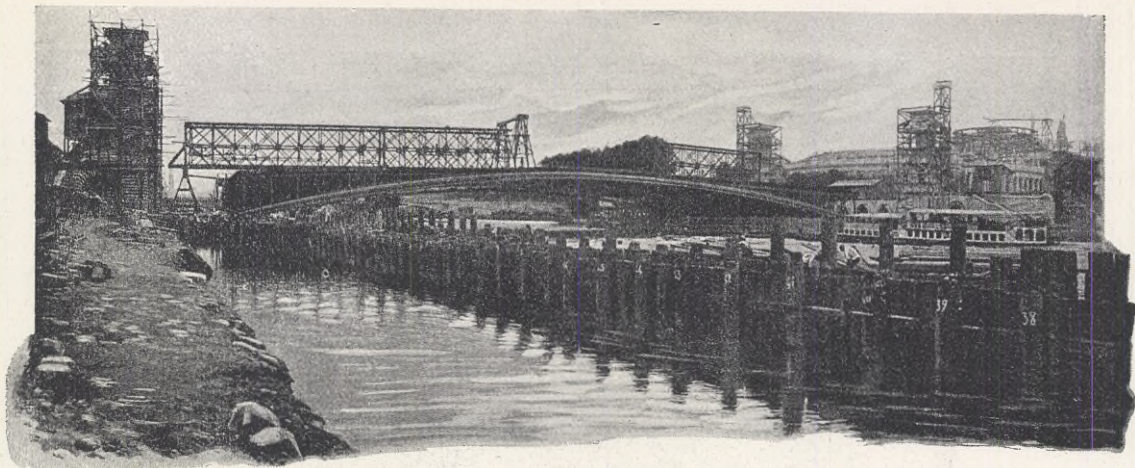

Foto. Roikjer, Malmö.

Arlöfs sockerfabrik. Interiör.

Alexander III:s bro under byggnad.

HUR MAN BYGGER PÅ PARISUTSTÄLLNINGEN.

Med febril fart bedrivs nu arbetena på det ofantliga utställningsområdet i Paris. När man går där i ett kaos af järnställningar och himmelshöga byggnadsskelett frågar man sig: Skall detta hinna bli färdigt? Alla ingenjörerna säga: »Ja — om, om det icke blir sträjk. Får arbetet gå sin jämna gång, bli vi färdiga på slaget».

Utställningar bruka ju aldrig vara färdiga på öppningsdagen. *The Worlds' Fair* i Chicago var ganska oregelbunden den 1 maj 1893 och först långt fram i juni strålade den i full glans. Utställningen i Berlin 1896 lyckades ej ha tak på byggnaderna när kajsaren kom, hvarför h. m. t. med ett kraftigt »Donnerwetter!» svängde om på klacken. Men de franska arkitekterna lofva bestämdt, att utställningen år 1900 äfven i detta afseende skall blifva allenastående.

Skall man tala om arbetena på utställningen måste man börja ett godt stycke innan man kommer till utställningsterrängens plank. Utställningen 1889 var besökt af 38 mill. besökande och redan då var det svårt att befordra alla fram och tillbaka. Nu väntar man minst 55 å 60 mill. besökande och man har måst bekväma sig till att bygga den stora underjordiska stadsbanan *Le métropolitain*, hvilken som en väldig midgårdsorm slingrar sig under Paris. Det är på denna järnväg millionerna skola befordras ut till utställningen.

Hela utställningen är delad i två afdelningar, en på hvar sin sida om Seine. De förenas af Alexander III:s bro, hvilken, som skalden Hérédia sade, skall förena icke blott två stränder utan två folk. På högra stranden, från Place de la Concorde och ut mot Champs Elysées reser sig den väldiga ingångsportalen, och där det nu rifna

Industripalatset låg skall konsthallen vara. Denna skall bli stående kvar efter expositionen. Längs Seinekajen upp till Almaplatsen sträcker sig »Gamla Paris», en ytterst intressant och stiltrogen bild af ett par gator från 14 århundradets Paris. På den ej vidare stora terrängen mellan Seine och Champs Elysées har det gjorts plats för det stora palatset för konstindustrien. Fortsätter man vidare mot vester kommer man till den andra af utställningens brännpunkter: Trocadero. Omkring denna jättebyggnad gruppera sig de stora koloniala och orientaliska utställningarne såväl från Frankrikes egna kolonier som från Kina, Japan, Turkiet, Marocko och Indien och från Englands alla besittningar.

De två broarne, Alexander den III:s och Pont de Jena föra oss öfver på andra stranden och här mötes ögat först af Förenta staternas praktfulla palats och den stora byggnaden för maritima utställningar. Omkring Eiffeltornet ha vi utställningens tredje stora punkt. Här ligger byggnaderna för ingenjörskonst, transportmedel, kläder, metallurgi, kemi, elektricitet — en förtjusande vacker byggnad — grufdrift och maskinbyggeri. För detta senare har man ännu kvar den kolossala maskinhallen från 1889.

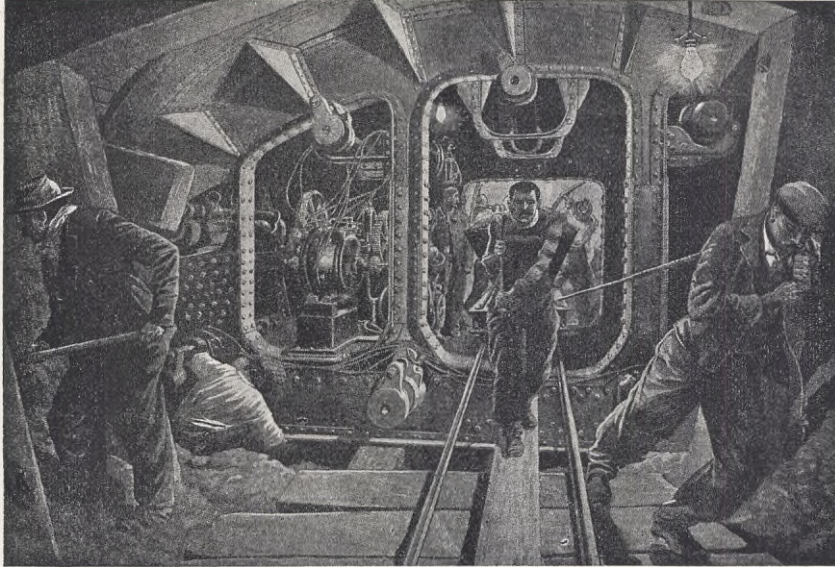
Spridda öfver hela området ligga vidare, ända ut till invalidesplanaden och förstaden Grenelles, de olika ländernas byggnader, Sverige, Norge, Danmark, Tyskland, Spanien, Italien, Ryssland, Grekland o. s. v., o. s. v., tills man ytterst ute vid »invaliden» finner Rumänien och Transvaal. Man förvänas ej så litet, när man ser att t. o. m. länder som Transvaal och Tripolis ha råd att bygga sina egna palats.

* * *

De flesta länder, som bygga egna hus, ha sändt egna arbetare till Paris. Man anser att de arbeta bättre enligt arkitekternas önskningsar och att byggnadens nationalprägel fås bättre fram. Faran för sträjk är ju också mindre. Ryssland har t. ex. en hel här af Ivaner och Dmitrier på utställningen, där de ordentligt logerat in sig, arbeta, äta, dricka ofantliga kvantiteter »vodki»

stora kraft. Den svenska paviljongen reser sig på Seinestranden mellan Grekland och Monaco, men den öfvervägande mängden af utställningsföremål och produkter kommer att förefinnas i grupper öfver hela utställningsområdet.

De svenska utställarne äro omkring 500, häri inräknadt artisterna. Tvåhundra svenska målare och skulptörer skola representeras i *Palais des*

Hur man arbetar på den underjordiska banan.

(brännvin) och té och sofva i långa baracker. Ett litet kuriöst stycke Ryssland midt i det gyllene, bullrande Paris.

* * *

Sveriges deltagande i utställningen blir, af allt att döma, i flera afseenden hedrande för vårt land. Svensk generalkommissarie är, som bekant, grosshandlaren Arthur Thiel, Stockholmsutställningens

beaux arts. Man har orsak antaga, att det ifrågasatta »boycottandet» af expositionen ej håller från dessas sida blir verklighet.

Öfverarkitekt för afdelningen är herr Carl Möller, som jämte sina kolleger hrr F. Boberg och F. Lilljekvist ombesörjer de olika gruppernas ordnande. Hr Boberg inspirerar dessutom uppförandet af paviljongen å Quai d'Orsay.

C. W. BLOMSTRANDS MINNE.

Nyligen aftäcktes högtidligen å professor C. W. Blomstrands graf å Östra kyrkogården i Lund en vacker vård öfver den varmt älskade och saknade professorn och inspektorn för

Smålands nation. Prof. Blomstrands minne skall länge bevaras i kärlek och tacksam vördnad hos kolleger, lärjungar, vänner och anhöriga. Vi återgifva vårdens porträttmedaljong.

ETT STÅTLIGT NATIONSHUS.

Göteborgs nation i Upsala firade den 14 oktober en stor fäst med anledning af nationshusets afslutade reparation. Denna restaurering har möjliggjorts genom en storartad donation för ändamålet af nationens hedersledamot fru Eleonore Dickson. De för HVAR 8 DAG speci-

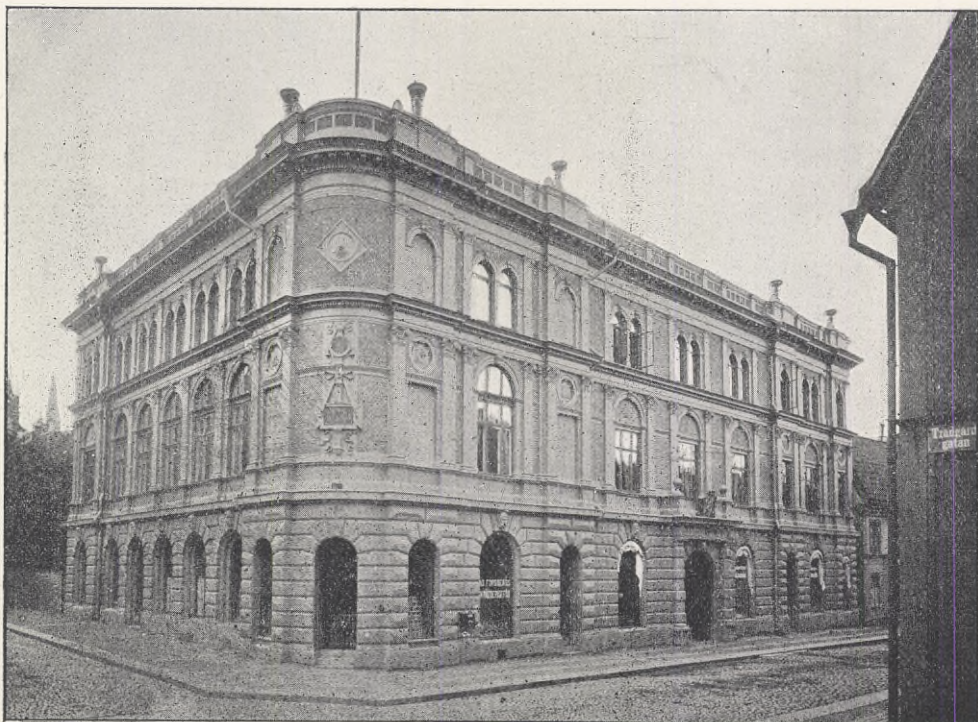

Foto. Dahlgren, Upsala.

Göteborgs nations hus i Upsala.

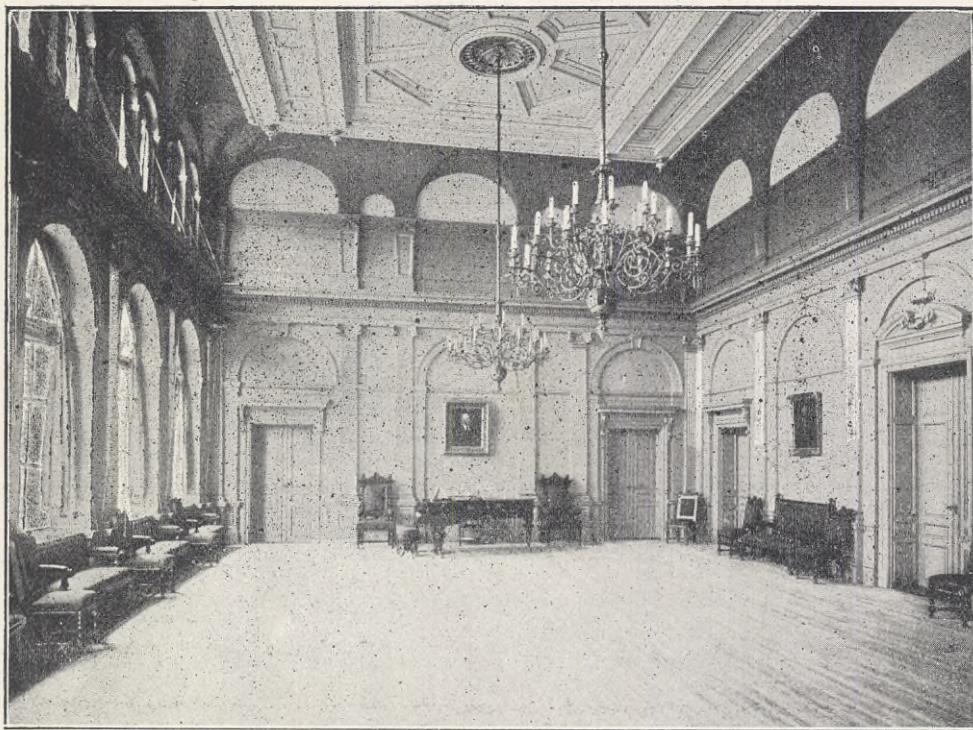

Foto. Dahlgren, Upsala.

Göteborgs nations hus i Upsala: Stora fästsalen.

ellt tagna bilderna af nationshuset och fästsalen gifva en god föreställning om göteborgsstudenternas Upsalahem.

Den stora salen är stilfullt dekorerad i blågrönt och gult. Den är enligt allas omdömen f. n. den ståtligaste nations-salen i Fyris-staden — och det vill icke säga litet.

GULDTÖRSTENS OFFER.

Af S. H. MERRIMAN.

I hvarje nummer lämnas ett kort sammandrag af följetongens innehåll allt ifrån dess början.

I första kapitlet omtalas professor von Holzens vandring genom några trånga, ruskiga gator i Haag, i afsikt att aflägga ett besök hos en döende. Af denne köper professorn för tusen gulden ett dyrbart recept. När den sjuke dragit sin sista suck, tager professorn pengarna ur hans hand och stoppar dem tillbaka i sin plånbok.

Andra kapitlet börjar med en skildring af ett sammanträffande mellan den från Indien som segrande hjälte återvändande major White och en gammal bekant till honom, Tony Cornish, en modärn man ur societeten. De följas åt till den senares onkel lord Ferriby, för att hälsa på husets unga dotter miss Joan. De finna henne upptagen med arbete för ett välgörenhetsföretag till fromma för manufakturbiträden. Välgörenheten går ut på att förmå folk att på lördags e. m. låna ut sin velociped till fattiga biträden. Miss Joan omtalar lordens senaste välgörenhetsprojekt. Det är en stor internationell affär, som har till mål att lindra malgarnarbetarnes svåra lott.

I tredje kapitlet har herrskapet Ferribys en »at home», hvarvid lorden framlägger denna sin plan. Som medlemmar af direktionen föreläs och antages med acklamation lorden, Tony Cornish, major White, upphofsmannen till projektet mr Percy Roden och professor von Holzen.

Fjärde kapitlet återgifver att börja med en interiör af det gamla diplomathotellet »Vieux Doelen» i Haag.

(Forts från n:o 5).

Under vintern — den glada säsongen i Haag — finnes det vanligen ett visst antal gäster på detta hotell. Vid den tidpunkt det nu är tal om bodde Mrs Vansittart där med sin kammarjungfru. Mrs Vansittart brukade intaga sin middag vid det lilla bordet nära kakelugnen, en praktfull inrättning af stål och koppar, hvilken står så godt som midt i den mindre matsalen som användes om vintern. Mrs Vansittart tycktes därtill vara hemmastadd på hotellet och utbytte hälsningar med några herrar ur *corps diplomatique*. Hon var en behaglig, mörklagd kvinna med djupa bruna ögon, som betraktade världen utan större intresse. Man kände på sig att det inte var en kvinna som slösade all sin uppmärksamhet eller alla sina tankar på en lyxhund, som de många damer hvilka resa ensamma med sin tjänsteande på kontinenten. Kanske denna ungefär trettiofemårs dam föredrog att ha tråkigt framför att låta sitt lufs intresse gå upp i omsorgen för ett fyrbent föremål. Kanske hade hon inte alls tråkigt. Man kan aldrig veta. Ambassadherrarna kastade förstulna blickar på henne öfver sina böcker eller tidningar och undrade hvem och hvad slags person hon kunde vara. De visste i hvarje fall att hon ej intresserade sig för dessa den stora världens angelägenheter, hvilka hvarken hvila dag eller natt och röra ärenden som löpa med spasmodisk fart och alltid kunna taga en förvånande vändning. Detta var ingen politisk kvinna, hvad hon än månne vara. Hon kunde konversera på flera olika språk om sådana ämnen som operan, den senaste boken eller en gammal tafla och därpå försjunka i en slags väntans tystnad. Vid trettiofem år är det kanske inte klokt att allför tåligt vänta på det som för en kvinna gör lifvet värdt att levfa. Mrs Vansittart såg emellertid inte ut som en kvinna hvilken väntade på något ovisst.

När mr Percy Roden anlände till hotellet, visade man honom vid table d'hôte till ett litet bord emellan Mrs Vansittart och sekreteraren vid belgiska legationen. Percy Roden kände instinktmässigt att han väckt Mrs Vansittarts intresse — instinkten kallas kanske fåfånga, hvilken kommer så många män att inbilla sig så mycket. När Roden följande afton återvände från en arbetsam dag i Scheveningen, kunde han ej låta bli att halft titta efter en hälsning, hvilken han också till hälften fick. Samma afton tilltalade Mrs Vansittart kyparen på engelska hvilket tydligen var hennes modersmål, och detta hörde Roden. Efter midagen hade hon slagit sig ned i salongen. En kvinna skulle genast iakttagit hur lätt Mrs Van-

sittart gjorde det för mr Roden att, när han gick förbi, stanna och bjuda henne en engelsk tidning som just kommit med aftonposten. Sådant är så ofta så tydligt, att det är en societetsplikt att inte observera det.

»Tack», svarade hon. »Jag tycker om tidningar. Fast jag ej varit i England på många år intresserar jag mig för hvad som rör mitt fosterland».

Hon hade ett ledigt och naturligt sätt, utan denna fläkt af alltför plötslig förtrolighet som är karaktäristisk för vår generation. Vi tillåta oss gärna att känna oss allför mycket hemmastadda.

»Jag har däremot», svarade Roden med sin trötta min, »aldrig förrän nu varit annat än i England eller engelska kolonier».

Hans röst hade en ihållig klang.

Ehuru han var lång och axelbred tydde icke hans hållning på en kraftig fysik. Mrs

Vansittart såg hastigt på honom när hon mottog tidningen ur hans hand. Hon hade stora, tankfulla ögon och undrade tydligen hvarför han rest till kolonierna och hvarför han återvänt därtifrån. Rodens utseende vittnade icke om att han uppehållit sig i kolonierna. Han var faktiskt en person som kunde umgås i hvilket sällskap som helst. Och det är sannolikt, att Mrs Vansittart med sin raska uppfattning strax bedömde honom fullkomligt riktigt. Trots våra kläder, trots vårt uppträdande och

»Tack», svarade hon, »jag tycker om tidningar».

vårt sätt, visa vi oss för det mesta som vi äro. Mrs Vansittart, som kände världen och människorna, behöfde icke någon upplysning af Percy Roden om att han ej kände till kontinenten. När man jämförde honom med andra män, som gingo genom salen till sina rum eller sin klubb, syntes det tydligt att han hade en viss stelhet som de icke hade och saknade ett annat slags stelhet som de människor få, hvilka bo och intaga sina måltider på offentliga ställen. Mrs Vansittart kunde mycket väl ha gissat till hvad slags uppfostran Percy Roden fått. Ty den skola en man genomgått sätter prägeln på honom för hela lifvet.

»Ni känner således ej till Haag?», sade hon, i det hon tog tidningen och tittade i den med tillräckligt intresse för att samtalet kunde fortsättas. »Det är en intagande stad. Det är en af världens hufvudstäder. Wien, St Petersburg och Paris äro de andra. Madrid, Berlin, New-York — ja, de äro ingenting».

Hon log, hälsade med en halft utländsk rörelse. som skulle uttrycka tack och lämnade honom på ett sådant sätt, att han kände lust att träffa henne omigen. Det såg ut, som om hon kände den hemlighet hvilken den andra världsmänniskan Tony Cornish hade röjt, nämligen att man behärskar människorna när man får dem att sakna något och sörjer för att de fortfarande få sakna det.

När Roden gick igenom vestibulen, stannade han och gaf sig i samspråk med portieren. Under detta samtal gjorde han några små frågor om Mrs Vansittart. Denna dam behöfde icke själf fråga något om Roden. Vi ha ju talat om att hon reste med sin kammarjungfru.

»Jag ser, att er stora filantropiska plan nu är ett faktum», sade hon dagen därpå efter middagen.

»Jag intresserar mig mycket för den och känner naturligtvis några af de personer som äro med om den».

Roden log likgiltigt, men han var glad att hon kände igen honom. Han var ännu ej så bekant, att det ej roade honom att bli igenkänd. Ingen människa är till den grad offer för sin fåfänga som den, hvilken endast är en smula bekant.

»Ja», svarade han, »vi ha börjat få det i ordning. Känner ni lord Ferriby?»

»Nej», svarade Mrs Vansittart dröjande, »jag har inte den äran».

»Åh, Ferriby är en präktig karl», sade Roden vänligt. Mrs Vansittart såg på honom och gjorde en liten bugning med hufvudet. Roden hade dragit fram en stol och hon slog sig ned, efter ett ögonblicks betänkande, framför den öppna elden.

»Det har jag alltid hört», svarade hon, »och en stor filantrop».

»Åh, ja». Roden gjorde en paus och tog en stol. »Åh, ja. Men Tony Cornish är vår högra hand. Folk tycks hysa större förtroende till honom än till lord Ferriby. När Cornish ber om någonting, gifva alla mycket villigt. Han tar saken affärmessigt och är rask i vändningarne, och det blir i längden det bästa».

Percy Roden syntes hägad för att bli meddel-sam och Mrs Vansittarts ställning var synbarligen uppmuntrande. Hon lutade sig åt sidan öfver stolkarmen och såg på sitt sällskap med en viss uträkning i sina intelligentas ögon. Hon tänkte kanske att detta ej var den slags person, som man vanligen finner upptagen af filantropiska företag. Det är troligt att hennes tankar voro sådana och, som så ofta är fallet med tankar, tyst förmedlades till Roden, ty han fortsatte oombedd att förklara.

»Det är egentligen icke välgörenhet, förstår ni», sade han. »Det har snarare karaktären af fackförening. Detta är en praktisk tid, Mrs Vansittart, och välgörenheten måste hålla jämna steg med framåtskridandet och hålla sig själf vid lif».

Det var något i hans sätt som gjorde det troligt att han använt samma argument förut.

»Och hvem är mera eder medhjälpare i detta stora företag?» frågade damen, som med sitt köns slughet höll honom kvar vid det ämne, för hvilket han tydligen var djupt intresserad. De mest slipade kvinnor behandla män på detta sätt, och de veta vanligen hvilket ämne som mest intresserar en man — nämligen han själf.

»Herr von Holzen är den viktigaste», svarade Roden.

»Åh», sade Mrs Vansittart och såg in i elden. »och hvem är herr von Holzen?»

Roden gjorde ett ögonblicks paus och damen, som halft likgiltigt betraktade brasan, märkte dröjsmålet.

»Åh, han är vetenskapsman, professor vid ett af universiteten här, tror jag. I alla händelser är han en mycket skicklig karl, analytisk kemist o. s. v., förstår ni, det är han som gjort den upptäckt som är grunden för vårt arbete. Han har alltid varit intresserad i malgamit och han har nu lyckats få reda på hur det kan tillverkas utan skada för arbetarne. Ni förstår, att malgamit är ett hufvudämne vid papperstillverkning, och världen, kommer aldrig att behöfva mindre papper än nu, men väl mera. Se på alla dessa tons som dagligen gå genom posten. Papperstillverkningen är en af världens storindustrier och utan malgamit kan man i dag icke göra papper med förtjänst».

Roden syntes ha detta ämne på sina fem fingrar, och om han talade utan entusiasm så var det troligen af det skäl, att han så ofta yttrat samma saker förut.

»Jag är mycket intresserad», sade Mrs Vansittart på sitt halft utländska sätt, hvilket var ganska behagligt. »Berätta mera om det».

»Malgamitarbetarne äro», fortsatte Roden helt villigt, »lyckligtvis få till antalet och de äro mycket skickliga. Man finner två å tre stycken i fabriksstäder — Amsterdam, Göteborg, Leith, New-York och till och med Barcelona. Naturligtvis finnes det många i England. Vår plan är i korthet att samla ihop dessa människor och bygga en fabrik och bostäder åt dem — att faktiskt af dem skapa en fast korporation och så förse hela världen med malgamit».

»Det är en stor plan, mr Roden».

»Ja, det är en stor plan. Och jag tror att den är baserad på riktig grund. Dessa människor behöfva räddas från sig själfva. I sin nuvarande existens betalas de väl. De arbeta i en lifsfarlig industri och veta det. Det finnes ingenting mer demoraliserande för den mänskliga naturen än medvetandet därom. Deras lif är kort och de vilja göra det så gladt som möjligt».

Roden gjorde en paus och slog ut med händerna med en gest af ytlig harm. Han hade så när tillåtit sig att bli entusiastisk.

»Det finnes intet skäl», fortsatte han, »hvarför de icke skulle bli en lycklig och respektabel yrkesklass. Det första vi ha att lära dem är att deras industri är jämförelsevis oskadlig, som den kommer att bli med von Holzens nya process. Det andra tänker jag skall följa helt naturligt. Förändrade lefnadsförhållanden skola förändra människorna själfva».

(Forts.)

VECKANS PORTRÄTT-GALLERI

Under denna rubrik kommer HVAR 8 DAG att bringa fotografier af personer, hvilkas drag af en eller annan anledning äro af aktuellt intresse. Vi äro tacksamma för våra ärade läsares medverkan till fyllande af denna afdelning och ersätta med största nöje eventuella kostnader.

P. T. Cleve.

Den 6 November kan professor Per Teodor Cleve i Upsala fira sitt 25-års-jubileum som professor i kemi vid universitetet.

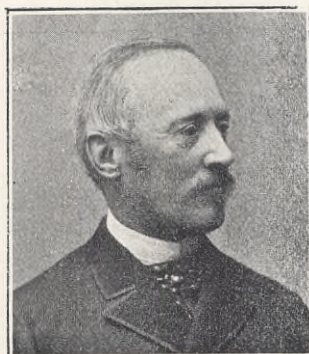
Professor Cleve är född 10 febr. 1840. Promoverad till fil. doktor 1863, docent i kemi samma år. År 1869 utnämndes C. till adjunkt vid Teknologiska institutet i Stockholm och 1874 till professor vid Upsala universitet. Professor Cleve är ledamot af in- och utländska vetenskapliga samfund, och hans rykte som vetenskapsman har gått vida utanför Sveriges gränser. Han har utgifvit flere afhandlingar i kemi, geologi och botanik samt dessutom läroböcker i förnämnda ämne.

Hans jubileum firas med en af kemiska sektionen i Upsala anordnad fäst.

Frih. Gustaf Peyron.

Till öfverste kammarherre vid h. mt konungens hof — den högsta manliga värdigheten inom hofvet näst efter h. exc. riksmarskalken — har i ledigheten efter aflidne grefve Wachtmeister blifvit utnämnd generallöjtnanten friherre Gustaf Peyron.

General Peyron blef 1858 adjutant hos konung Oscar I och kammarherre hos enkedrottning Josefina 1859. Redan dessförinnan och vid flera tillfällen sedermera har han tjänstgjort som uppvaktande hos kungliga och furstliga personer på besök vid

hofvet i Stockholm samt vid särskilda beskickningar. Friherre Peyron är född 1828.

C. F. Wennberg. †

Den 23 oktober aflid i Jönköping ingenjören Carl Fredrik Wennberg, nära 65 år gammal. Wennberg var en rastlöst verk-

samt man, som kraftigt bidragit till utvecklingen af Jönköpings läns industri. Han grundlade Thorsviks trämassfabrik, sågverk och pappersbruk, Barnarps stärkelsefabrik, år 1881 Vestra tändsticksfabriken i Jönköping och senare Junebro fabrik för maskinmässig tillverkning af tändsticksaskar, hvilken fabrik nu sysselsätter mellan 3- och 400 arbetare.

W. fann äfven tid att åt andra i egenskap af konstruktör och byggmästare biträda vid uppförandet af verk och anläggningar i orten.

Som arbetsgifvare var ingenjör W. med skäl mycket afhållen.

W:m Frodi. Joh. Hultman.

Malmö Handelsklubb firade lördagen den 21 oktober 25-års-jubileum med en stor fäst, vid hvilken bl. a. var närvarande en af klubbens stiftare och dess förste ordförande, direktören W:m Frodi i Göteborg. Den lifskraftiga föreningens nuvarande ordförande är grosshandlaren Joh. Hultman.

VÅRA NYVALDA RIKSDAGSMÄN. II.

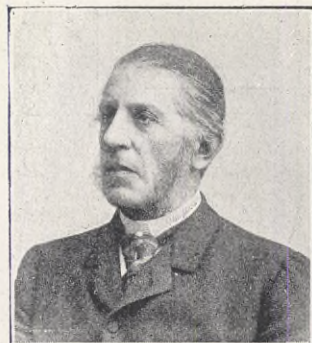
ANDRA KAMMAREN.

Hofrättsrådet J. A. Lundahl.
Nyvald för Kristianstad.

Biskopen d:r K. H. G. von Schéele.
Nyvald för Visby.

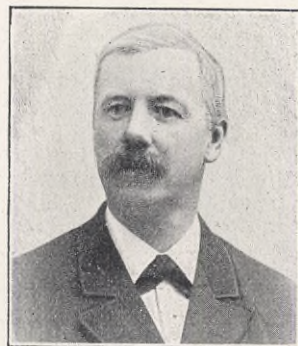
Amiralen frih. F. W. von Otter.
Nyvald för Karlskrona.

Borgmästare Jacob Petterson,
Södertelje.
Nyvald för Södertelje, Norrtelje,
Östhammar, Öregrund, Sigtuna o. Vaxholm.

Direktör O. Trapp.
Nyvald för Helsingborg.

Läroverksadj. J. G. Spangenberg.
Nyvald för Örebro.

TILL VÅRA LÄSARE!

Amatörfotografernas pristäflan har vunnit synnerligen stor anslutning. Så fort prisnämnden hunnit genomgå och bedöma fotografierna, kommer resultatet att offentliggöras, och hoppas vi detta skall kunna ske i ett af de närmast följande numren.

Insändare af bidrag af litterärt eller annat slag erinras vänligen om, att Redaktionen icke kan ansvara för återsändandet af ej användbart material, såvida ej frankeradt kuvert med insändarens adress medföljer.